

РЕШЕНИЕ

№ 494

гр. София, 30.01.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. IV-Д СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и девети септември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Здравка Иванова

Членове: Цветомира П. Кордоловска Дачева
Теодора Иванова

при участието на секретаря Нина Св. Гърманлиева
като разгледа докладваното от Здравка Иванова Въззивно гражданско дело № 20211100511274 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл. 258 и сл. от ГПК.

С решение № 20110931/10.05.2021 г. по гр. д. № 39893/2020 г. на Софийски районен съд, 76 с - в, на основание чл. 200 от КТ и чл. 86 от ЗЗД, „И.Р.С.“ ЕООД, ЕИК *****, е осъдено да заплати на В. Д. Й., ЕГН *****, сумата от 60 000 лв., представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди, вследствие от трудова злополука от 22.05.2019 г., ведно със законната лихва, считано от 25.08.2020 г. до окончателното и изплащане и сумата от 7 700 лв., лихва за забава за периода от 22.05.2019 г. до 25.08.2020 г., както и разноски по делото.

Въззивна жалба срещу решението е подал ответника „И.Р.С.“ ЕООД, чрез представителя си, с доводи, че е необосновано и постановено в нарушение на материалния закон и съдопроизводствените правила. Излага доводи, че ищецът е работил като кофражист и поддържането на стълба е част от нормалната му дейност на строежа. Неоснователно съдът е приел, че на работниците не са проведени инструктажи, тъй като документацията по този въпрос е оспорена от ищеца относно авторство, по смисъла на чл. 193 ГПК. Безспорно се установява, че ищецът е извършвал помощни действия по декофриране на асансьорна шахта. Съдът не е отчел противоречията в твърденията на ищеца и свидетелските показания, както и обстоятелството, че работниците са длъжни да предприемат минимални грижи за опазване на здравето си. Не се установява да е имало нарежда да се извършва декофрирането с инструмент „кози крак“ или такова на техническия ръководител за поддържане на стълба. Съдът не е изследвал фактическата обстановка. Сочи, че ищецът не е положил необходимите усилия да избегне злополуката и да извърши

работата с предприемане на необходимите мерки за безопасност, като е нарушил нормите на безопасност при изпълнение на работата си. Съдът е следвало да изложи съображения дали пострадалия не е допринесъл за увреждането като е допуснал груба небрежност. Поддържа, че когато при трудова злополука работникът извършва работата без необходимото старание и внимание, в нарушение на технологичните правила, е налице съпричиняване на вредата, при което следва да се намали дължимото от работодателя обезщетение, при условията на чл. 201, ал. 2 КТ. Сочи, че действията на пострадалия са били изцяло в нарушение на правилата на безопасност, което е довело до причиняване на вредата. Поддържа още, че съдът не е обсъдил всички доказателства в тяхната съвкупност, поради което е достигнал до неправилен извод, че се дължи присъждане на обезщетения за вреди. Съдът е дал вяра само на твърденията на ищеца и е кредитирал СГРЕ, като не е отчетел елементарната липса на грижа за безопасността от страна на ищеца по чл. 201 КТ. Поддържа, че определеното обезщетение не отговаря на критериите за справедливост и е присъдено без да се отчете вината на ищеца при условията на груба небрежност за причиняване на резултата. Не е доказана безусловно и причинната връзка между увреждането и злополуката. Моли да се отмени решението и иска да се отхвърли изцяло. Претендира разноски.

Ищецът В. Д. Й., чрез представителя си, в писмен отговор по реда на чл. 263 ГПК, оспорва жалбата като неоснователна. Поддържа, че решението е законосъобразно, обосновано и съобразено с материалния закон и доказателствата и не са налице основания за отмяна. Неоснователни са оплакванията за неправилно приложение на закона от СРС, както и че трудовата злополука е настъпила изцяло по вина на служителя. Оспорва твърденията за съпричиняване на злополуката при условията на груба небрежност. Сочи, че груба небрежност е налице, когато работникът е съзнавал, че може да настъпят вредоносни последици, но е смятал, че може да ги предотврати. В случая ищецът не е знаел, че ще се отчупи парче метал, което ще попадне в окото му. Поддържа, че не е налице основание за намаляване размера на обезщетението, определено по справедливост от съда, поради съпричиняване на вредите от ищеца. Излага доводи, че решението е съобразено с доказателствения материал в цялост. Моли да се потвърди решението. Претендира разноски по реда на чл. 38 ЗАДВ.

Съдът, като взе предвид становищата и доводите на страните, по реда на въззивното обжалване, както и представените по делото доказателства в тяхната цялост, намира за установено следното :

СРС е бил сезиран и се е произнесъл по иск с правно основание чл. 200 КТ - за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди претърпени от ищеца в резултат на трудова злополука.

Според уредените в чл. 269 ГПК правомощия, въззивният съд се произнася служебно по валидността на цялото решение, по допустимостта в обжалваната част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата, като следи и без довод на страните за допуснати нарушения на императивните материално правни норми.

Решението се оспорва изцяло и е валидно, процесуално допустимо постановено. При постановяването му не са допуснати нарушения на императивни материалноправни норми.

Съгласно чл. 200, ал. 1 КТ за вредите от трудова злополука или професионална

болест, които са причинили временна неработоспособност, трайна неработоспособност над 50 % или смърт на работника или служителя, работодателят отговаря имуществено. Отговорността на работодателя по чл. 200 от КТ е обективна, като за нея се прилагат както специалните правила на КТ, така и общите правила на отговорността при непозволеното увреждане.

За да възникне такава отговорност за заплащане на обезщетение на работника за вреди причинени от трудова злополука, от обективна страна следва да са осъществени следните предпоставки : ищецът да установи, по предвидения в КСО ред, че е претърпял трудова злополука, произтичаща от изпълнение на задължения по трудовото правоотношение с ответника, че от тази злополука са претърпени вреди - болки, страдания и разстройство на здравето и не на последно място - те трябва да са в непосредствена и пряка причинна връзка със злополуката. Доказателствената тежест относно посочените факти е на ищеца.

Ответникът по иска (работодаателят) следва да докаже правоизключващите или правопогасяващите си възражения, в това число - наличието на предпоставки за съпричиняване на злополуката **при условията на груба небрежност** - по чл. 201, ал. 2 КТ, в каквато единствено хипотези законът допуска отговорността на работодателя да бъде намалена.

По делото не е спорно, че на 22.05.2019 г., когато е настъпила злополуката, страните са били в трудово правоотношение, по силата на което ищецът е заемал длъжността „кофражист“ в ответното дружество.

Не е спорно, че с влязло в сила разпореждане № 5104-15-146/10.06.2019 г. на длъжностно лице при ТП - Пловдив на НОИ, на основание чл. 60, ал. 1 КСО, декларираната от осигурителя „И.Р.С.“ ЕООД злополука, станала на 22.05.2019 г., е призната за трудова злополука по чл. 55, ал. 1 КСО.

Установява се също така, че злополуката е осъществена при или по повод на изпълняваната от ищеца работа - на строителен обект (новоизграждаща се сграда) в гр. София, като ищецът В. Й. е придържал стълба, на която негов колега е извършвал декофриране на асансьорна шахта с помощта на инструмент „кози крак“. В процеса се е отчупила метална частица, попаднала в дясното око на пострадалия. В резултат от това ищецът е получил проникваща рана с чуждо тяло в очната ябълка.

С ЕР № 1696 от 21.05.2020 г. на ТЕЛК – общи заболявания е призната е 50 % безсрочна трайно намалена работоспособност в резултат от трудовата злополука.

Основателно СРС е приел, че функционалната връзка между увреждането и изпълняваната работа, като елемент на фактическия състав на трудовата злополука по смисъла на чл. 55 КСО и чл. 200 КТ, се установява от влязлото в сила разпореждане по чл. 60 ал. 1 КСО.

По този начин е спазено първото изискване, съгласно константната практика на ВКС, за уважаване на иска по чл. 200 КТ - проведена е и е приключила с влязъл в сила акт процедурата по административен ред, с която злополуката е призната за трудова, по смисъла на чл. 57 и сл. от КСО. (в този смисъл : решение № 339/10.10.2011 г. по гр. д. № 859/2010 г., IV ГО на ВКС; решение № 374/23.07.2014 г. по гр. д. № 3766/2013 г., IV ГО на ВКС; решение № 31/02.02.2011 г. по гр. д. № 1894/2009 г., IV ГО на ВКС; решение № 410/29.06.2010 г. по гр. д. № 599/2009 г., III ГО на ВКС; решение № 109 от 12.03.2012 г. по гр. д. № 622/2011 г., IV ГО и др.).

Във връзка с вида на травмата и причинната връзка с претърпените от ищеца болки и страдания в резултат от нея пред СРС е прието и не е оспорено заключение на

СМЕ, което съдът намира за компетентно изготвено и кредитира, както и свидетелски показания.

Заклучението е изготвено след запознаване на вещото лице с цялата документация по спора, както и след личен преглед на ищеца. От него се установява, че след като на 22.05.2019 г. парче метал ударило дясното око на В. Й., при направения по спешност очен преглед е установена перфоративна (проникваща) рана на роговицата и вътреочно чуждо тяло. Направената томография на орбитата установила чуждо тяло с метална плътност, създаващо артефакти в задната част на стъкловидното тяло. Зрението на дясно око при постъпването - движение на ръката пред окото - ППЛЦ (запазено усещане за светлина и посоките от които е насочена светлината), при изписването 0, 02 (брой пръсти на ръката от 1 метър). Извършена е операция - шев на роговичната рана и почистване на базата на стъкловидното тяло. При тази операция не е намерено чуждо тяло и се предполага, че е забито в склерата, стъкловидното тяло било заменено със силиконово масло.

От томография на дясна орбита от 22.07.2019 г. се установява, че в дисталната орбита има чуждо тяло с метална плътност, с диаметър около 4 мм., разположено ретробулбарно (зад очната ябълка). Експертизата е установила, че на 19.09.2019 г. е евакуирано силиконовото масло и е направен ендолазер. Зрението е било ППЛЦ. Измерено е повишено вътреочно налягане и е приложена медикаментозна терапия.

При прегледа, извършен от вещото лице на 11.01.2021 г., е констатирано, че при дясното око е запазено усещане за светлина и съмнително усещане за посоките на светлината. Роговицата е с плътен цикатрикс (белег), не се получава рефлекс от очното дъно и не се оглежда. Експертизата е дала заключение, че ищецът страда все още от болезненост, неудобство в ориентацията, поради ниското зрение и липсата на периферно зрение, които страдания са в причинна връзка със злополуката. Дясното око на В. Й. е с практическа слепота след перфоративна рана на роговицата и наличие на ретробулбарно чуждо тяло (най - вероятно забито в склерата). Степента на увреждане на окото е 90 %. Чуждото тяло всъщност е попаднало със сила зад очната ябълка и е пробilo роговицата, лещата и през ретината се е забило извън окото – във външната страна и оперативно не е извадено, защото няма как да се извади.

Вещото лице е дало заключение, че окото не може да се възстанови при днешното състояние на медицината. Според експерта състоянието е тежко и най-вероятно ще се влошава - до пълна слепота в това око.

Във връзка с търпените от ищеца болки и страдания в резултат от злополуката са събрани и гласни доказателства, чрез разпит на свидетелката З.Р. Й.а - съпруга на ищеца, чиито показания са преценени по реда на чл. 172 ГПК като обективни и непротиворечащи на останалите писмени доказателства по спора. Въззивният съд също ги кредитира.

Свидетелката Й.а е дала показания, че вследствие на инцидента съпругът и имал страховтно главоболие, поради което приемал много силни болкоуспокоителни. Това продължило повече от три месеца. Сега болките продължавали, но не били толкова силни. Поради травмата не можел вече да вдига тежки предмети и по тази причина не можел да работи в строителството, каквато била професията му. Бил шофьор, но предвид проблема с окото му, вече не можел и да шофира.

В заключение и като съобрази доказателствата в тяхната съвкупност, въззивният състав споделя изводите до които е достигнал и СРС, че по делото се установяват обстоятелствата, че ищецът е претърпял неимуществени и вреди - болки и страдания от

процесната трудова злополука, които са в пряка причинна връзка с нея.

По следващият спорен въпрос между страните - относно размера на обезщетението за неимуществени вреди и дали е основание за намаляването му, при условията на чл. 201, ал. 2 КТ, въззивният съд намира следното :

Съгласно разпоредбата на чл. 52 ЗЗД размерът на обезщетението за неимуществени вреди се определя по справедливост въз основа на събраните по делото доказателства за претърпените увреждания във връзка с трудовата злополука. Такива обективни обстоятелства при телесните увреждания могат да бъдат характерът на увреждането, начинът на извършването му, обстоятелствата, при които е извършено, влошаване здравословното състояние, моралните, физически и психически страдания от осакатяването, нивото на възстановяване на пострадалия и т. н. (т. II от ППВС 4/1968 г.)

При определяне размера на обезщетението следва да се съобразят още тежестта на увреждането, продължителността на периода на възстановяване след него, степента и интензитета на конкретно изживените физически и емоционални страдания, стрес, психично натоварване и продължителността им, продължителността на временната неработоспособност на ищеца, неговата възраст и възможността за пълно възстановяване след претърпяната травма.

В случая, от заключението на СМЕ се потвърждава, че в резултат на установената по предвидения от закон ред трудова злополука, ищецът е претърпял увреда - получил проникваща рана с чуждо тяло в очната ябълка в резултат от попаднала метална частица в дясното му око по време на работа.

Извършена е операция - шев на роговичната рана и почистване на базата на стъкловидното тяло. След двете болнични лечения, ищецът е приемал антибиотични капки в домашно лечение и капки за поддържане на нормално вътреочно налягане, които се поставят постоянно и до момента. Непосредствено след травмата и при оперативните интервенции ищецът е търпял болки и продължава да ги търпи и в момента, защото чуждото тяло не е извадено и не е възможно да се извади, което повишава очното налягане. Експертизата е категорична, че дясното око на В. Й. е с практическа слепота след перфоративна рана на роговицата и наличие на ретробулбарно чуждо тяло. Степента на увреждане на окото е 90 %, а зрението на това око не може да се възстанови. Според експерта състоянието е тежко и най-вероятно ще се влошава като ще се стигне до пълна слепота.

Преценявайки в съвкупност факторите - тежестта на увреждането, продължителност на периода на възстановяване, степента и интензитета на конкретно изживените физически болки, страдания, които ищецът е търпял и продължава да търпи, поради невъзможността да се извади попадналото във външната част на окото му чуждо тяло, което предизвиква непрекъснато повишаване на очното налягане, търпения при това дискомфорт и продължителността на страданията, възрастта на ищеца и обстоятелството, че увредата няма да се възстанови до край на живота му, а напротив – постепенно ще доведе до пълна слепота с дясното око, невъзможността да полага за в бъдеще труда, който е полагал (в строителството) при такава увреда, настоящият съдебен състав споделя изводите на СРС, че справедливата репарация на претърпените от него неимуществени вреди от трудовата злополука е в размер на 60 000 лв., колкото се претендира (след допуснатото увеличение в размер на иска).

Относно наличието на предпоставките за прилагане на чл. 201, ал. 2 КТ - за признаване процент съпричиняване, с който да се намали дължимото от работодателя

обезщетение, въззивният състав приема следното :

Съгласно трайно установената съдебна практика, отговорността на работодателя по чл. 200 КТ е обективна. Съгласно чл. 201, ал. 2 КТ, на който са позовава жалбоподателя - ответник, отговорността на работодателя за обезщетяване вредите от настъпила трудова злополука може да бъде намалена само ако се докаже, че пострадалият е допринесъл за настъпване на трудовата злополука при условията на груба небрежност.

Небрежността като понятие в гражданското право е модел на поведение, свързан с неполагането на дължимата грижа. За да е налице груба небрежност, следва работникът да не е положил грижата, която и най - небрежния не би положил - т. е. да е осъзнавал, че ще настъпят вредоносни последици, но да се е надявал, че няма да настъпят или че ще ги предотврати. (в този смисъл : решение № 79 от 27.02.2012 г. по гр. д. № 673/2011 г., г. к., IV ГО на ВКС, решение № 125/2016 г. по гр. д. № 4417/2015 г. ВКС, решение № 25/2016 г. по гр. д. № 3233/2015 г. III г. о. ВКС, решение № 290/2015 г. по гр. д. № 15/2015 г. IV г. о. на ВКС и др.)

В практиката последователно се приема, че грубата небрежност е тежко нарушаване на дължимата грижа, каквото обикновен човек, поставен в същата обстановка, не би могъл да допусне. Такова поведение е правно укоримо, защото пострадалият е бил длъжен да избегне злополуката, при полагане на дължимата грижа. Приема се още, че не всяко нарушение на правилата на безопасност на труда от пострадалия съставлява основание за намаляване на обезщетението, а само това, при което е налице виновно допринасяне от страна пострадалия за настъпване на увреждането, при подчертано субективно отношение, като преценката винаги е конкретна и зависи от установените по делото факти. (така в решение № 79 от 27.02.2012 г. по гр. д. № 673/2011 г., Г. К., IV ГО на ВКС).

Във всички случаи, съгласно чл. 154, ал. 1 ГПК, ответникът следва да проведе пълно и главно доказване на фактите, върху които е основал възражението си за съпричиняване на работника поради груба небрежност при изпълнение на работата, която да доведе до намаляване отговорността за обезщетение при трудова злополука. Ако не е проведено доказване на такава груба небрежност в поведението на служителя, по смисъла на императивната норма на чл. 201, ал. 2 КТ, размерът на обезщетението не може да се намали.

Въззивният състав споделя крайните изводи на СРС, че в производството не се установяване проявена от ищеца груба небрежност - нито от писмените доказателства, нито от показанията на свидетеля А. С. И., който е пряк очевидец на инцидента. Свидетелят е дал показания, че при декофриране на асансьорна шахта на обекта, ищецът му помагал, като поддържал паянтовата стълба, на която свидетеля е бил качен. Дватамата разваляли асансьорната шахта, както им е било наредено от техника на обекта. Свидетелят дава показания, че от работодателя не са им предоставени лични предпазни средства - очила, нито са били инструктирани за каквото и да е на обекта.

Обстоятелството, че на ищеца не е проведен инструктаж за работа на строителния обект се подкрепя и от заключението на СГРЕ, прието след допуснато оспорване на подписа на ищеца върху документите за проведен инструктаж по реда на чл. 193 ГПК. Според експертизата подписите, положени както следва: графа за „ПОДПИС“ на Списък на работните места и видовете работа във фирма „И.Р.С.“ ЕООД, за които се осигуряват лични предпазни средства и специално работно облекло; след ръкописно изписания текст "Всички инструкции ЗАПОЗНАТ:" под печатния текст

на Инструкции за безопасност на труда, в графата за "Подпис на инструктирания" за датите 07.05., 08.05., 09.05., 10.05., 13.05., 14.05., 15.05., 16.05., 17.05., 20.05., 21.05., 22.05. (без посочена година) в Ежедневен инструктаж по безопасност и здраве при работа на "И.Р.С." ЕООД от Книга за инструктаж по безопасност и здраве при работа (Ежедневен инструктаж) - **не са изпълнени** от ищеца В. Д. Й..

Настоящия състав споделя изводите, че доказателствата в цялост не обосновават тезата на ответника, че ищецът е допринесъл за настъпване на вредата от злополуката, още по - малко при условията на груба небрежност. Не се установява той да е можел да предвиди, че ще се отчупи метална частица , която ще го прободне в окото, при което да се е надявал, че за него няма да настъпят вреди или че ще може да ги предотврати.

Въззивният състав намира за несъстоятелно становището на ответника, че ищецът е създал опасността от увреждане на здравето си и е допринесъл за настъпването му като грубо е нарушил правилата за работа, тъй като не е установено конкретно поведение на служителя, което да се изразява в груба небрежност при изпълнение на работата му, а не в проявена обикновена небрежност. Проявената обикновена небрежност не дава основание за намаляване отговорността на работодателя при условията на чл. 201, ал. 2 КТ.

След като работодателят не е ангажирал доказателства, които да установяват непротиворечиво факта на грубата небрежност, с която да са нарушени конкретните правила за работа и за безопасност на работното място, не може да се приема, че е реализирана хипотезата на чл. 201, ал. 2 КТ. (в този смисъл : решение № 195 от 16.07.2013 г. по гр. д. № 757/2012 г., Г. К., IV Г. О. на ВКС, решение № 60 от 05.03.2014 г. по гр. д. № 5074/2013 г., Г. К., IV Г. О. на ВКС, решение № 310 от 27.01.2014 г. по гр. д. № 1145/2012 г., Г. К. III Г. О. на ВКС и т. н.)

При така направените изводи в съвкупност, въззивният съд, споделя изводите на СРС, че са доказани предпоставките за прилагане разпоредбата на чл. 201, ал. 2 КТ и за намаляване размера на обезщетението поради съпричиняване при условията на проявена груба небрежност от служителя.

По иска за лихви за забава : Ответникът не излага никакви съображения относно присъдените в решението лихви за забава. Следва да се посочи, че лихви върху обезщетението се дължат от момента на злополуката – 22.05.2019 г. до окончателното изплащане на задължението. На основание чл. 162 ГПК, СРС е определил лихвите за забава, от момента на злополуката до завеждане на исковата молба, в размер на 7 700 лв., за който е уважил иска. Въззивният състав не намира основание за промяна в изводите на СРС по този въпрос.

В заключение от изложеното следва, че жалбата на ответника срещу решението, с което исковете са уважени изцяло, е неоснователна. Решението следва да се потвърди, като постановено при съобразяване на материалния и процесуален закон, включително по присъдените в тежест на ответника разноски.

По разноските пред СГС :

При този изход на спора, право на разноски има въззиваемата страна – ищец. В полза на адвоката на ищеца съдът присъжда възнаграждение в размер на 500 лв., на основание чл. 38, ал. 1, вр. с ал. 2 ЗАдв., вр. чл. 9, ал. 1 НМРАВ, като съобрази извършените от адвоката процесуални действия - единствено по подаване на отговор на въззивната жалба, без осъществяване на същинско процесуално представителство пред въззивната инстанция.

Така мотивиран съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА изцяло решение № 20110931/10.05.2021 г. по гр. д. № 39893/2020 г. на Софийски районен съд, 76 с - в.

ОСЪЖДА „И.Р.С.“ ЕООД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: с. ***** област Пловдив, ул. *****, да заплати на адв. С. В., АК – гр. Перник, с адрес : гр. Перник, ул. „*****, на основание чл. 38, ал. 1 и 2 ЗАдв, вр. чл. 9, ал. 1 НМРАВ, адвокатско възнаграждение за СГС в размер на 500 лв.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред ВКС в едномесечен срок от получаване на съобщението от страните, че е изготвено.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____